

महाराष्ट्र शासन

पोलीस महासंचालक कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य

महाराष्ट्र राज्य पोलीस मुख्यालय, शहीद भगतसिंग मार्ग, कुलाबा, मुंबई ४०० ००१

क्र. पोमसं/३६/र.व.का.(८३००) शा.नि.-अधिसूचना/०७/२०२५,

मुंबई, ई.स्वाक्षरीत नमुद

संदर्भ :- महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, परिपत्रक क्रमांक न्यायाप्र -०८२५/ प्र. क्र.१०२/पोल-१४
दि.३०/०९/२०२५

विषय :- पोलीस कोठडी मृत्यु व त्यानुषंगाने न्यायदंडाधिका-याकडून होणा-या चौकशीच्या
अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, परिपत्रक क्रमांक न्यायाप्र -०८२५/ प्र. क्र.१०२/पोल-१४, दि.३०/०९/२०२५
ची प्रत महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक
सांकेतांक २०२५०९३०१६५९४८९६२९ असा आहे.

२. तरी, सदर शासन परिपत्रकानुसार कृपया योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी.

(प्रविण शिखरे)

पोलीस महासंचालक यांचे उपसहायक (र.व.का.),
पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकरिता.

प्रति,

महासंचालक, लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई. (सस्नेह)

पोलीस महासंचालक, लोहमार्ग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई(सस्नेह).

पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई.

अपर पोलीस महासंचालक, गुन्हे अन्वेषण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

अपर पोलीस महासंचालक,(आस्थापना/कायदा व सुव्यवस्था/ नियोजन व समन्वय/आर्थिक गुन्हे/दहशतवाद
विरोधी पथक/ विशेष कृती/ प्रशासन/ वाहतूक/ प्रशिक्षण व खास पथके / फोर्स वन
नागरी हक्क संरक्षण/ सायबर सुरक्षा / रा.रा.पो.बल / महिला व बाल अत्याचार
प्रतिबंधक विभाग), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

आयुक्त, राज्य गुप्तवार्ता विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व पोलीस आयुक्त (लोहमार्ग सह)

अपर पोलीस महासंचालक, व संचालक, महाराष्ट्र पोलीस अकादमी, नाशिक.

अपर पोलीस महासंचालक व संचालक, दळणवळण, माहिती तंत्रज्ञान व परिवहन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

विशेष पोलीस महानिरीक्षक, व्हीआयपी सुरक्षा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई./ मोटर परिवहन विभाग, पुणे/
नक्षल विरोधी अभियान, नागपूर.

विशेष पोलीस महानिरीक्षक (आस्थापना/ कायदा व सुव्यवस्था/ प्रशासन/ प्रशिक्षण व खास पथके),
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सर्व परिक्षेत्रीय विशेष पोलीस महानिरीक्षक / पोलीस उप महानिरीक्षक.

विशेष पोलीस महानिरीक्षक, राज्य राखीव पोलीस बल, पुणे व नागपूर.

संचालक व विशेष पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र गुप्तवार्ता प्रबोधिनी,पुणे.

सर्व पोलीस अधीक्षक (गुन्हे/ बिनतारी संदेश/लोहमार्ग).

पोलीस अधीक्षक, विशेष कृती दल, सुराबर्डी, अमरावती रोड, नागपूर.

प्राचार्य, गुन्हे अन्वेषण प्रशिक्षण केंद्र, नाशिक.

सर्व प्राचार्य पोलीस प्रशिक्षण केंद्र.

सर्व समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बल, गट क्र.१ ते १९.

सहायक पोलीस महानिरीक्षक (का.व सु. / दक्षता/ धोरण/ नि.व स.), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

पोलीस महासंचालक यांचे सर्व वरिष्ठ उप सहायक / उपसहायक.

सर्व कार्यासन अधिकारी, का क्र.१ ते ४४

२. पोलीस उप अधीक्षक, यांना विनंती करण्यात येते की, सदरहू शासन निर्णयाची प्रत या कार्यालयाच्या www.mahapolice.gov.in या संकेतस्थळावर शासन निर्णय/परिपत्रके "सर्वसाधारण" या सदराखाली प्रकाशित करण्यात यावा.

पोलीस कोठडी मृत्यू व त्यानुषंगाने न्यायदंडाधिका-
याकडून होणा-या चौकशीच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक
सूचना निर्गमित करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग

शासन परिपत्रक : न्यायाप्र-०८२५/प्र.क्र.१०२/पोल-१४

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ३० सप्टेंबर, २०२५.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यातील पोलीस कोठडीत मृत्यू झालेल्या प्रकरणांचा तपास / चौकशी करून अहवाल / समरी पाठविण्याची जबाबदारी खालील प्रमाणे ३ विविध विभागांकडे सोपविण्यात आलेली आहे.

१. पोलीस विभाग पोलीसांच्या ताब्यातील आरोपीचा मृत्यू झाल्यास BNSs, २०२३ चे कलम १९४ (१) / CrPC, १९७३ चे कलम १७४(१) व परिपत्रक क्रमांक ३२/३४-पोकोमृ/८८/ मुंबई, दिनांक १०/०५/१९८९ (महाराष्ट्र राज्यात मुंबई शहर वगळून इतर घटकात) अन्वये त्याचा तपास तात्काळ गुन्हे अन्वेषण विभागाकडे येतो व त्यांचे मार्फतीने पुढील तपास केला जातो.
२. BNSs, २०२३ चे कलम १९६ / CrPC, १९७३ चे कलम १७६ अन्वये अकस्मात मृत्यूची चौकशी न्यायदंडाधिकारी यांनी करावयाची आहे.
३. BNSs, २०२३ चे कलम १९४ (४) / CrPC, १९७३ चे कलम १७४ (४) अन्वये जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागिय दंडाधिकारी व राज्य शासनाने किंवा जिल्हा दंडाधिका-याने या संबंधात विशेष अधिकार प्रदान केलेला अन्य कोणताही कार्यकारी दंडाधिकारी यांना इन्क्वेस्ट (मरणान्वेषण) करून अकस्मात मृत्यूचे कारण व निष्कर्ष ठरवून प्रकरण बंद करण्याचे अधिकार दिलेले आहेत.
२. त्यानुषंगाने पोलीस कोठडीत मृत्यू झाल्यानंतर सदर मृत्यूच्या कारणाबाबत दंडाधिकारी यांनी करावयाच्या चौकशीच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

गुन्हे अन्वेषण विभाग येथे, पोलीस कोठडी मृत्यू संदर्भात BNSs, २०२३ चे कलम १९४(१) / CrPC, १९७३ चे कलम १७४ (१) अन्वये तपासाकरीता दाखल प्रकरणांमध्ये तपासी अधिकारी यांनी अंतिम समरी / अंतिम अहवाल (Closure Report) इन्क्वेस्ट करण्याचे अधिकार असलेल्या दंडाधिका-याकडे (जिल्हा दंडाधिकारी, उपविभागिय दंडाधिकारी व राज्य शासनाने किंवा जिल्हा दंडाधिका-याने या संबंधात विशेष अधिकार प्रदान केलेला अन्य कोणताही कार्यकारी दंडाधिकारी) मंजूरीसाठी पाठविण्यापूर्वी न्यायदंडाधिकारी यांचेकडून चौकशी अहवाल प्राप्त करावा व त्याच्यातील निष्कर्ष लक्षात घेवूनच अंतिम अहवाल (Closure Report) सादर करावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२५०९३०१६५९४८९६२९ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

RAHUL VIJAY KULKARNI

Digitally signed by RAHUL VIJAY KULKARNI
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=HOME DEPARTMENT,
2.5.4.20=1981480755aa95003371c432e7afac7d85aa928966a4270c6e41ac39,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=31489DA6291F531ED8FD00972CC8FA0376623C7F6C8C38848BF8E066
6042F9, cn=RAHUL VIJAY KULKARNI
Date: 2025.09.30 17:01:02 +05'30'

(राहुल कुलकर्णी)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत -१.पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

२. अपर पोलीस महासंचालक, गुन्हे अन्वेषण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

३. निवडनस्ती- पोल-१४